

سزای ریش تاشین له سایه‌ی تالیباندای لووت و گوی برینه!

محمود ئەحمەد

Laros98@yahoo.com

به دواى شكست و هه‌ره‌سى يه‌كجاره‌كى تالیبان و هه‌لیپچانى ده‌سه‌لاتى ره‌شى ئیسلامى له كابول، خه‌لكى سته‌م لى چووى ئەو وولاته‌ بۆ ته‌عبیر كردن له نه‌فهرت و بى زاریان له دژى سوونه‌تى كۆنه‌په‌رستانه‌ى ئیسلامیو ده‌سه‌لاتى سه‌ركوتگه‌رانه‌ى تالیبان، رژانه سه‌ر شه‌قامه‌كان و ئاهه‌نگى ئاوابوونى ده‌سه‌لاتی‌ره‌شى ئیسلامیان له ناو خۆشیه‌كانیان دا تیکه‌ل و ئاويزان كرد.

شه‌پۆلى ئینسان كۆژییه‌كانى تالیبان و دارووده‌سته‌ى چه‌قۆكیشى ئیسلامى، له ژیر سووننه‌ت و ئەحكامى دزیوى ئیسلامى دا قه‌سابخانه‌یه‌ك بوو كه ئەم جانه‌وه‌رانه‌ى ئیسلامیسیاسى ژيانى نزیك به دووده‌یه‌ى له خه‌لكى به‌ش مه‌ینه‌تى ئەو وولاته‌ى تیدا خه‌لتانى خوین كرد. نه‌فهرت و بى زارى خه‌لكى مه‌حروومى ئەفغانى له دنیاى چه‌په‌لى نیۆ سه‌روكه‌له‌ى جرووجانه‌وه‌رانى ووردو درشتى ئیسلامى له ماوه‌ى ده‌سه‌لاتى قیزه‌وون و پر له تاوانیان هه‌رله یه‌كه‌م ساته‌كانى مل شكاندنى ئەوان له كابول دا ده‌ستى پى كرد. ژنانیش وه‌ك مه‌حروومترین و بى دیفاع ترین نیوه‌ى ئینسانى ئەو وولاته‌، بو فرى دانى داب و نه‌ریتی به زور سه‌پینراوى ئیسلامى، بو موماره‌سه‌كردنى ماف و

داخوازییه‌كانیان كه چه‌ندین ساله له ناو دووتوى ی شهرع و باوه‌ریكى نایه‌كسان و دژى به‌شهرى دا له مه‌نگه‌دا بوو، رژانه سه‌ر شه‌قامه‌كان و خواستی يه‌كجاره‌كى نه‌هیشتنى به‌لاى ئیسلام و تیرورىزمى ئیسلامى بوون كه تا ئاستیکى به‌رین و له به‌ر چاوى كومه‌لانى وه‌ك ته‌وقیکى له میژینه له گه‌ردنیا ئالینراوو. ریشى به زور داسه‌پینراوى سووننه‌تى ئیسلامى كه رووخسارو سیمای ئینسانى گه‌نجان و لاوانى ئەو وولاته‌ى ره‌ش كردبووه‌وه، هه‌ر زوو لى كرایه‌وه‌وه، ئەم جاره‌یان تالیبان بو پش گرتن به ته‌قینه‌وه‌ى فه‌زای مودیرن و نورمال له ئاستیکى فراوان تردا.

بو پیش گرتن له ته‌قینه‌وه‌ى رق و بیزارى خه‌لكى ناوچه‌كانى ژیر چنگ و ددانى جه‌للادانى، ده‌ستى دایه حه‌مله‌یه‌كى تووندو تیژ و به‌ربلآو، قانونى عوروفى ئیسلامى ده‌ستپى كرد بۆ سه‌ر هه‌موو ئەو كه‌سانه‌ى كه دژى به ده‌سه‌لات و سووننه‌تى ئیسلامى تالیبان ده‌م وچاویان خاوین كردبووه‌وه، له به‌ر چاوى گشتى خه‌لك داو له سه‌ر شه‌قامه‌كان كه‌ووتنه‌ لووت و گوى برینیان و ئەشكه‌نجه‌و زیندانى كردنى ئەو سه‌رتاشانه‌ى كه قژ ده‌برن له سه‌ر شیوه‌ى موديله‌كلنى تایتانیک و غه‌ربى. ئەمه په‌يامى ئیسلامه بو كویله‌كردنى ئینسان و هه‌لاوردنیا له یه‌كترى ریش دانان و دریژكردنه‌وه زه‌ك ناشیرین ترین سووننه‌تى كونه‌په‌رستى مه‌زه‌بى بو خوجیاكردنه‌وه‌ى له كه‌سانى مه‌ده‌نى و عه‌سرى. ئەو په‌تاو به‌لایه كه جرووجانه‌وه‌رانى ره‌نگاو ره‌نگى ئیسلامى له هه‌ر جیگایه‌ك بن هه‌مان قانون و شه‌رعیک كه هه‌زارو ئەوه‌نده ساله له لایه‌ن بن لادنه‌كان و تالیبانه‌كانه‌وه ، به زورى شمشیر و تیرور فه‌رز ده‌كه‌نه‌وه به سه‌ر ئینسان دا. ئاوابوونى يه‌كجاره‌كى ئیسلامى سیاسى له زه‌ین و هوشى ئینسانى ئەم سه‌رده‌مه‌دا به‌هیزبووه‌وه، سه‌ره‌تاكانى ئەم نه‌به‌رده‌ئینسانیه‌ خه‌ریكه دیته مه‌یدان بو كوتایى پى هینانى و سه‌رنگون كردنى يه‌كجاره‌كى .